

AGENTSCHAP ZORG & GEZONDHEID

Beleidsplan
Eerstelijnszone Oostkust
2025-2026

**Samen sterk
in
zorg en welzijn**

Inhoud

Woord vooraf	3
1. Missie en visie.....	4
2. Governance	5
2.1. Eerstelijnszone Oostkust in beweging	5
2.2. Nieuw organogram	6
2.2.1. Enerzijds minimaliseren.....	6
2.2.2. ... om anderzijds te maximaliseren.....	7
3. Omgevingsanalyse Eerstelijnszone Oostkust.....	9
3.1. Inleiding.....	9
3.2. Geografische afbakening en inwonersaantallen.....	10
4.3. Leeftijdsgroepen	12
4.4. Tendensen.....	14
4.5. Huishoudens	15
4.6. (Sociaal-) Economische ontwikkelingen.....	17
4. Inhoudelijke projecten	21
4.1. Doelstellingen en acties	21
4.1.1. Eerstelijnszone Oostkust is een open netwerkorganisatie voor geïntegreerde zorg .	21
4.1.2. Eerstelijnszone Oostkust draagt zorg voor de zorgverlener	25
4.1.3. Eerstelijnszone Oostkust versterkt de transmurale samenwerking	27
Nawoord.....	29
Bijlagen	30

Woord vooraf

Het jaar 2024 was een transitiejaar voor de Eerstelijnszone Oostkust, een periode van significante veranderingen en heroriëntatie. Met het vertrek van de gemeente De Haan nemen we afscheid van een belangrijke partner in onze zone.

Maar 2024 was ook een jaar vol nieuwe uitdagingen als gevolg van de hervorming van de eerstelijnszones. Het heeft ons de kans gegeven om kritisch te reflecteren op onze huidige manier van werken en om na te denken over hoe we onze structuur en processen aanpassen aan de veranderende context waarin we ons begeven. In deze dynamische context is een nieuwe governancestructuur geboren, die ons in staat zal stellen om effectiever en transparanter samen te werken. Het creëren van een stevig intern reglement en nieuwe statuten zijn belangrijke stappen in deze richting. Deze veranderingen zijn niet alleen noodzakelijk voor de continuïteit van zorg, maar ook voor het waarborgen van de kwaliteit en toegankelijkheid ervan voor iedere burger in onze zone.

Met het oog op de toekomst staan in 2025 belangrijke momenten voor de deur, waaronder de bestuurdersverkiezingen en de samenstelling van een nieuwe algemene vergadering. Deze gebeurtenissen bieden ons de kans om nieuwe frisse ideeën en perspectieven in onze organisatie te brengen. Het is een gelegenheid om de stem van alle partners en betrokkenen te laten horen, en om samen te werken aan een gedeelde visie voor de Eerstelijnszone Oostkust dat zijn neerslag zal krijgen in een nieuw meerjarenplan 2027 – 2032.

Eerstelijnszone Oostkust is vastbesloten om toekomstige uitdagingen aan te grijpen als kansen voor groei en verbetering, en samen te bouwen aan een veerkrachtige Eerstelijnszone Oostkust, waarin iedere burger de zorg kan ontvangen die hij of zij verdient.

Want samen zijn we sterker in zorg en welzijn!

Bieke De Brabander
Voorzitter

Nele Vanhevel
Coördinator

1. Missie en visie

De missie van Eerstelijnszone Oostkust blijft momenteel ongewijzigd: het netwerk Eerstelijnszone Oostkust heeft als missie om op een efficiënte en doelgerichte manier welzijn en gezondheidszorg toegankelijk te maken voor elke persoon met een zorg- en ondersteuningsnood in haar regio. Ze streeft naar een zorg op maat van ieders behoeften en noden, in nauw overleg met lokale besturen, zorg- en welzijnsverleners en andere partners in de regio. Het ondersteunen en actief betrekken van de personen met een zorg- en ondersteuningsnood (PZON) en hun netwerk spelen hierbij een centrale rol.

We zien de PZON als een individu, met een eigen keuze en specifieke behoeften. We vertrekken dan ook steeds vanuit de vraag, met respect en betrokkenheid voor alle burgers. De PZON neemt de regierol van zijn eigen zorgtraject op en als eerstelijnszone willen we inzetten op het versterken van de mogelijkheden om de levenskwaliteit van iedere burger te maximaliseren. Eerstelijnszone Oostkust maakt welzijn en gezondheidszorg toegankelijk voor

De persoon met een zorg- en ondersteuningsnood:

- door in te zetten op de toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg
- door ons te richten op jong én oud, met voldoende aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen zoals bijvoorbeeld éénoudergezinnen, mensen in kansarmoede, (alleenstaande) ouderen, enz.
- door proactief te werken en drempels te verlagen of weg te nemen, zodat we iedereen bereiken
- door rekening te houden met de specifieke dynamiek en diversiteit in de regio
- door in te zetten op preventie

Sociaal netwerk:

- door het gezin, mantelzorgers, vrijwilligers en lokale buurtwerkingen actief te betrekken en te ondersteunen
- door in alle openheid informatie te delen
- zowel op het vlak van zorg en welzijn, wonen, werk, onderwijs en leven,

Zorg- en welzijnsverleners:

- door hen te informeren, te ondersteunen en interprofessioneel samen te werken
- met als doel elkaar te versterken binnen de geïntegreerde zorg
- door elkaar te leren kennen, te verbinden en te versterken binnen een lerend netwerk.

We werken nauw en doelgericht samen met het lokaal beleid en de overheid om zo, vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid, te komen tot gedragen en duurzame oplossingen die we communiceren over alle doelgroepen heen. We willen hierbij een voortrekkersrol spelen, met gedrevenheid en doorzetting.

Eerstelijnszone Oostkust is de kleinste eerstelijnszone van Vlaanderen en wordt daarenboven ook in twee gedeeld door de gemeente Zeebrugge die tot Eerstelijnszone Brugge behoort. Dit brengt een aantal uitdagingen met zich mee waaronder het projectmatig samenwerken over de verschillende gemeentes heen.

Niettemin zal Eerstelijnszone Oostkust zich ook verder blijven inzetten op projecten als deze de lokale zorg- en welzijnsverleners en burgers te goede komen. Hierin wordt ook samengewerkt met andere eerstelijnszones en/of organisaties, zonder de autonomie en eigenheid van Eerstelijnszone Oostkust uit het oog te verliezen. We willen ons onderscheiden van andere eerstelijnszones door extra in te zetten op de troeven die onze zone uniek maken zoals de uitdagingen die liggen op vlak van de vele ouderen aan de kust, tweedeverblijvers, migratie, toerisme,

In 2025 zal de missie en visie met het nieuwe bestuursorgaan opnieuw bekeken en herwerkt worden in kader van het meerjarenplan 2027 – 2032.

2. Governance

2.1. Eerstelijnszone Oostkust in beweging

In 2024 kende Eerstelijnszone Oostkust een transitiejaar door het vertrek van de gemeente De Haan vanaf 2025.

Daarnaast stond 2024 in teken van de uitwerking van een nieuwe governancestructuur. Hiervoor werd een werkgroep Governance opgericht. Deze werkgroep kwam in 2024 een aantal keren samen om zich te buigen over een nieuwe structuur binnen Eerstelijnszone Oostkust.

Voorafgaand aan de uitwerking van de nieuwe governance structuur werden een aantal design criteria gedefinieerd waaraan het nieuwe governance model dient te voldoen.

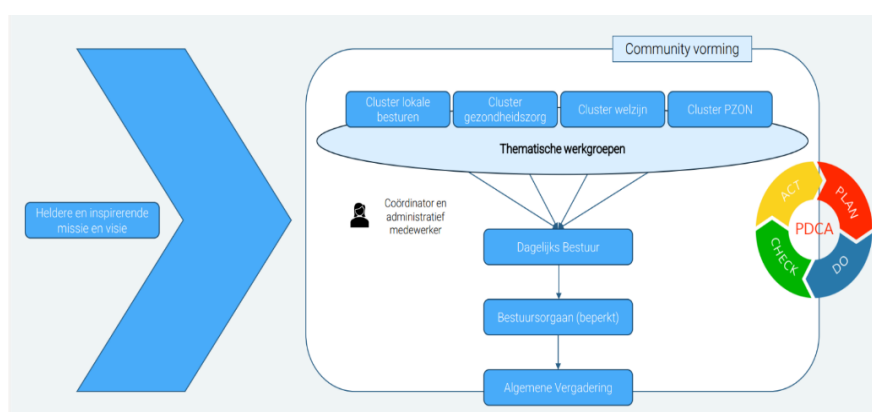
Dit resulteert in de volgende criteria die als toetssteen kunnen gebruikt worden voor toekomstige evaluatie:

- Professioneel
- Transparant en uitlegbaar
- Wendbaar en flexibel
- Daadkrachtig
- Duidelijk in:
 - o Mandaten
 - o Besluitvorming
 - o Communicatielijnen
 - o Engagement van de leden binnen de zorgraad
- Lange termijnvisie

- Vergadertechnisch sterk

Een goed bestuur is een transparant bestuur met duidelijk gecommuniceerde regels inzake de beslissingsprocessen. Hiervoor maakt Eerstelijnszone Oostkust gebruik van de delegatiematrix gebaseerd op het RACI model (bijlage 1).

2.2. Nieuw organogram

Figuur 1 – Schematisch overzicht van de nieuwe governance structuur

2.2.1. Enerzijds minimaliseren....

Nieuw bestuursorgaan

Eerstelijnszone Oostkust kiest in 2025 in nieuw bestuursorgaan. We streven naar een goed uitgebalanceerde samenstelling waarbij geopteerd wordt voor maximum drie vertegenwoordigers uit elke cluster, aangevuld (waar nodig) met vier externe bestuurders die een complementaire expertise hebben en een meerwaarde zijn voor de VZW.

Zo is het nieuwe Bestuursorgaan niet te groot met het oog op een efficiënte besluitvorming en daadkracht maar is er voldoende expertise en ervaring uit diverse beleidsdomeinen aanwezig. Voor de samenstelling van het nieuwe bestuursorgaan wordt er gekeken naar drie criteria en wordt er gestreefd naar diversiteit in achtergrond, leeftijd, gender, ...

- Representatiecriterium: vertegenwoordigers gekozen uit verenigingen, groeperingen of organisaties waarvoor Eerstelijnszone Oostkust activiteiten voorziet.

- Geschiktheids criterium: bestuurders die beschikken over een bewogenheid, persoonlijkheid, levensvisie, algemene deskundigheid en ervaring, in het bijzonder m.b.t. het besturen van een vzw.
- Functioneel criterium: deskundigheid vanuit een bepaalde functie die men uitoefent.

Naast de vertegenwoordiging vanuit de 4 clusters wordt er bij de samenstelling van het bestuursorgaan ook gekeken naar specifieke competenties die noodzakelijk zijn in functie van het besturen en vertegenwoordigen van de vzw. De competentiematrix speelt hierin een belangrijke rol. De competentiematrix ontwikkeld door Impact Advocaten werd door alle bestuurders ingevuld (bijlage 2).

Het Bestuursorgaan van Eerstelijnszone Oostkust heeft een beleidsvoerende rol en focust op het strategisch beleid. We kiezen dus niet voor een operationeel Bestuursorgaan. Via een dynamische groepswerking willen we een dialoog van ideeën stimuleren. Het Bestuursorgaan denkt proactief in functie van het strategisch management en vervult twee kernfuncties nl een strategische en evaluerende functie.

Het bestuursorgaan kan adhoc inhoudelijke werkgroepen samenstellen in functie van advies of concrete uitwerking van acties, projecten, initiatieven,

2.2.2. ... om anderzijds te maximaliseren

De Algemene Vergadering

Vanuit de visie van een open netwerkorganisatie streeft Eerstelijnszone Oostkust naar een brede vertegenwoordiging en betrokkenheid van alle eerstelijnspartners in de regio.

We opteren voor een herwaardering van de Algemene Vergadering in functie van de maatschappelijke inbedding van de statutaire doelstelling van Eerstelijnszone Oostkust in de regio. Zo krijgt de Algemene Vergadering naast de statutaire bevoegdheden ook een meer inhoudelijke invulling en kan dit ook resulteren in een meer adviserende rol naar het Bestuursorgaan toe. De explicitering van de maatschappelijke visie en het strategisch beleidsplan met een vertaling in operationele doelstellingen, vormen een belangrijke toetssteen in functie van deze evaluerende opdracht. Het is een cyclus die steeds in beweging is en waarbij rekening gehouden wordt met de gedragenheid door de Algemene Vergadering.

Een dynamische en creatieve gedachtewisseling wordt gestimuleerd.

Binnen de Algemene Vergadering is er ruimte voor een strategisch thema in functie van het herwerken van de nieuwe visie en missie in 2025 en de opmaak van de nieuwe omgevingsanalyse en van het meerjarenplan 2027-2032.

De Algemene Vergadering kan op die manier als denktank of reflectiegroep fungeren waar op een kritische wijze kan nagedacht worden over de toekomst van Eerstelijnszone Oostkust en over de plaats in het maatschappelijk landschap.

[Uitbreiding zorgraad met VAPH en Opgroeien](#)

Vanuit de overheid wordt opgelegd dat VAPH en Opgroeien als verplichte partner opgenomen worden binnen de cluster welzijn in de Algemene Vergadering. In Eerstelijnszone Oostkust is er al een vertegenwoordiging van beide organisaties binnen de zorgraad. Enerzijds zetelen zij als stemgerechtigd lid in de Algemene Vergadering, anderzijds is er via de organisatie van de themaplatformen een goede inhoudelijke samenwerking.

In 2024 zijn er 2 nieuwe themaplatformen opgestart:

- Themaplatform het jonge kind
- Themaplatform inclusie

Vanuit deze platformen hebben we nieuwe partners kunnen bereiken en worden die in 2025 actief mee betrokken in de verdere uitwerking van een aantal inhoudelijke zaken zoals netwerking en navorming.

[Clusterwerking](#)

In 2025 wordt er een nieuw afgeslankt bestuursorgaan gekozen. Een goede afvaardiging binnen dit bestuursorgaan betekent een grotere nood aan een sterke clusterwerking die een goede weerspiegeling is van het werkveld, de organisaties en (beroeps)groepen. Het opentrekken van de clusterwerking ondersteunt de inhoudelijke werking en faciliteert de samenwerking tussen de verschillende partners binnen Eerstelijnszone Oostkust. Via de afgevaardigde(n) wordt er steeds een terugkoppeling gedaan naar de zorgraad en omgekeerd.

[Community vorming](#)

Als netwerkorganisatie zal Eerstelijnszone zich verder inzetten het aanbieden van een platform aan alle zorg- en welzijnspartners in de zone in functie van community vorming. We beogen hiermee volgende zaken te stimuleren en faciliteren:

- Kennismaking met en tussen de partners binnen de zone
- Verbindingen versterken binnen de regio
- Netwerking tussen de partners binnen de regio
- Informatie verstrekken aan alle partners binnen de regio over (de activiteiten van) Eerstelijnszone Oostkust en haar partners

- Input verzamelen van alle partners binnen de regio in functie van de doelstellingen van Eerstelijnszone Oostkust zoals input verzamelen voor de opmaak van de nieuwe omgevingsanalyse en het opmaken van het meerjarenplan in 2025 – 2026.

Binnen de community vorming zetten we in op verschillende contactmomenten binnen de regio voor alle partners via de eerstelijnsplatformen, themaplatvormen en eerstelijnsforum.

Inhoudelijke werkgroepen

De inhoudelijke werkgroepen fungeren over de clusters heen. De thema's verdienen de nodige aandacht binnen de werking van de zorgraad, maar kunnen niet allemaal vertaald worden in een specifieke vertegenwoordiger binnen de zorgraad. De opvolging van deze thema's zullen daarom in het geheel van de werking geborgd worden. Het kan dus mogelijk zijn dat – omwille van de specificiteit van het thema – (een) bepaalde cluster(s) niet vertegenwoordigd is (zijn) binnen een specifieke werkgroep.

Deze inhoudelijke werkgroepen hebben een afgebakende opdracht en een inspirerende en adviserende rol richting het Bestuursorgaan. Ze bieden een belangrijk forum in functie van inhoud en innovatie. Het is een plek waar concrete projecten en initiatieven kunnen worden vormgegeven.

3. Omgevingsanalyse Eerstelijnszone Oostkust

3.1. Inleiding

Voor het beleidsplan 2025 – 2026 is er geen nieuwe omgevingsanalyse opgemaakt. In kader van de opmaak van de meerjarenplannen 2027 – 2023 zal in de loop van 2025 – 2026 een nieuwe omgevingsanalyse opgemaakt worden waarbij nauw samengewerkt zal worden met enerzijds de lokale besturen en anderzijds alle partners betrokken in de zorgraad.

3.2. Geografische afbakening en inwonersaantallen

De Eerstelijnszone Oostkust is geen geografisch aansluitend gebied, doormidden gesneden door Zeebrugge (Brugge), dat tot de Eerstelijnszone Brugge behoort. Blankenberge en Zuienkerke liggen ten westen van Zeebrugge; en Damme en Knokke-Heist ten oosten van Zeebrugge, samen goed voor 67.567 gedomicilieerde inwoners (2022), waarbij de kustgemeenten gekenmerkt worden door een grotere bevolkingsdichtheid. De twee andere gemeenten hebben dan weer een eerder ruraal karakter. Met het vertrek van de gemeente De

Haan verlaten 12.791 inwoners de Eerstelijnszone Oostkust (of 16% van het totaal aantal inwoners).

De vier gemeenten bezitten een gelijkaardige dynamiek waardoor een goede samenwerking kan bijdragen tot een betere afstemming van de eerste lijn. Twee van de gemeenten zijn kustgemeenten. Dat betekent dat er naast de gedomicilieerden ook nog heel wat burgers hun tweede verblijf hebben in de zone en dit zelf betrekken of verhuren aan vakantiegangers. Ook deze groep, geschat op 16.315 personen, hebben dezelfde zorg nodig zoals ze die thuis krijgen.

Tabel 1: Inwoners en bevolkingsdichtheid (2022)

	Totale bevolking [aantal]	Bevolkingsdichtheid [per km ²]
Blankenberge	20.519	20.519 1.079
Damme	11.608	11.608 128
De Haan	12.791	277
Knokke-Heist	32.687	32.687 531
Zuienkerke	2.753	2.753 56
ELZ Oostkust	80.358	67.608 302
Vlaams Gewest	6.791.971	6.791.971 489

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Tabel 2: Omvang tweede verblijfstoerisme (2022)

	Individuele vakantiewoningen [aantal]	Overnachting tweede verblijfsgebruik [aantal]	Totale overnachtingen verblijfstoerisme [aantal]
Blankenberge	6.698	556.809	1.487.528
De Haan	6.859	770.629	2.663.189
Knokke-Heist	23.103	3.188.219	4.467.362
TOTAAL	36.660	3.745.028	5.954.890

Bron: KITS-cijfers | Westtoer en Toerisme Vlaanderen

Als we het inwonersaantal van de 4 gemeenten en de tweedeverblijvers samen tellen komen we op een totaal van 77.868 (67.608 inwoners + gemiddelde van 10.260 uit verblijfstoerisme vakantiewoningen).

De reguliere werking van de Eerstelijnszone Oostkust wordt bij de transitie verdergezet op basis van de bevindingen van de in 2023 opgestelde omgevingsanalyse en van de doelstellingen en acties die hierna werden geformuleerd. Het vertrek van de gemeente De Haan leidt er niet toe dat de invalshoeken voor de te ondernemen acties zouden moeten worden gewijzigd. Echter voor een aantal concrete projecten waarin de Gemeente De Haan via de Eerstelijnszone Oostkust betrokken is, moet wel uitgekeken worden naar een oplossing.

Het bevolkingsaantal in Eerstelijnszone Oostkust neemt toe dankzij de interne (of binnenlandse) migratie. De negatieve natuurlijke groei is een trend die zich al 30 jaar doorzet en is vooral sterk negatief in de kustgemeenten. Binnen Eerstelijnszone Oostkust kent enkel de gemeente Zuienkerke een natuurlijke aangroei. Ook is het opvallend dat het externe migratiesaldo voor de gemeente Damme sterk toeneemt. Dat heeft voornamelijk te maken met de opening van het opvangcentrum voor vluchtelingen in Sijsele in 2020 (dit centrum is intussen gesloten). Personen in het wachtregister zijn mee opgenomen in deze cijfers.

Tabel 3: Loop van de bevolking, per 1.000 inwoners (2020)

	Natuurlijke aangroei	Migratiesaldo (Interne migratie)	Migratiesaldo (Externe migratie)	Totale aangroei
Blankenberge	-11,8	10,4	2,0	0,6
Damme	-0,4	-3,9	25,9	21,6
De Haan	-10,4	15,3	2,0	7,0
Knokke-Heist	-9,2	5,6	3,9	0,3
Zuienkerke	2,2	12,4	-0,7	13,9
ELZ Oostkust	-8,4	7,3	6,0	4,9
West-Vlaanderen	-3,2	2,4	2,9	2,1
Vlaams Gewest	-1,1	1,8	2,9	3,6

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Als we het inwonersaantal van de 5 gemeenten en de tweedeverblijvers samen tellen komen we op een totaal van 104.023 inwoners. Er is een totale aangroei van 4.9 inwoners per 1000 voor het jaar 2020. Zonder De Haan is er een totaal aantal inwoners van 83.923 (67.608 inwoners + 16.315 uit verblijfstoerisme).

4.3. Leeftijdsgroepen

Het aandeel van inwoners in de leeftijdsgroep van 65 jaar of ouder voor de eerstelijnszone is groter in vergelijking met het aandeel binnen West-Vlaanderen en het Vlaams Gewest. Dat is voornamelijk te wijten aan het aandeel oudere inwoners in de kustgemeenten. De vergrijzing aan de kust wordt mede versterkt door 'pensioenmigranten' die na hun pensioen aan de kust komen wonen om van hun oude dag te kunnen genieten.

Tabel 4: gemiddelde leeftijd en aantallen van de vijf gemeenten (2023)

	Gemiddelde leeftijd [aantal]	0-17 jaar [aantal]	18-64 jaar [aantal]	65+ jaar [aantal]
Knokke-Heist	52,6	3572	16852	12263
Damme	44,5	2053	6765	2790
Zuierkerke	45,2	459	1625	669
Blankenberge	50,3	2624	10953	6942
De Haan	52	1554	6564	4673
Gemeenten totaal	50,5	10262	42759	27337

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Tabel 5: gemiddelde leeftijd en aantallen van Eerstelijnszone Oostkust zonder De Haan (2023)

	Gemiddelde leeftijd [aantal]	0-17 jaar [aantal]	18-64 jaar [aantal]	65+ jaar [aantal]
Knokke-Heist	52,6	3572	16852	12263
Damme	44,5	2053	6765	2790
Zuierkerke	45,2	459	1625	669
Blankenberge	50,3	2624	10953	6942
Gemeenten totaal	50,2	8708	36195	22664

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

De gemiddelde leeftijd van de bewoners in de vijf gemeenten ligt op 50,5 jaar. Zonder de gemeente De Haan zien we dat de gemiddelde leeftijd van de bewoners in de vier gemeenten nauwelijks daalt en komt op 50,2 jaar. Het vertrek van De Haan heeft dus weinig invloed op de gemiddelde leeftijd binnen de Eerstelijnszone Oostkust.

Volgens een onderzoek in opdracht van de Provincie West-Vlaanderen over de vergrijzing aan de kust¹ zijn er drie belangrijke tendensen daarrond te vermelden. De ‘pensioenmigranten’ voelen zich goed aan de kust maar zijn niet goed voorbereid op het ouder worden en de daarmee gepaard gaande uitdagingen. Ze wonen over het algemeen in een appartement maar hebben er niet aan gedacht wat er moet gebeuren als ze wat minder mobiel worden. Zo’n 75% van de eigenaars van tweede verblijven zijn ouder dan 55 jaar. Daarnaast is een sociaal netwerk belangrijk. Voor ouderen die aan de kust komen wonen blijven de vrienden en familie achter in het binnenland waardoor eenzaamheid kan toeslaan, zeker als één van de partners overlijdt.

Hieronder vergelijken we de verschillende leeftijdsgroepen met elkaar.

Tabel 6: Demografische coëfficiënten (2023)

	Grijze druk	Groene druk	Familiale zorgindex
Knokke-Heist	74,9	24,7	70,3
Blankenberge	65,2	27,5	60,3
Zuienkerke	42,5	32,5	33,2
Damme	42,8	35,2	51,6
De Haan	73,4	27,6	62,1
Oostkust	65,9	27,8	62,7
West-Vlaanderen	43,4	35,9	52
Vlaams Gewest	36,8	37,6	44,2

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

De grijze druk is de verhouding van de 65-jarigen en ouder ten opzichte van de 20-64-jarigen en heeft inzicht in de verhouding van ouderen tot de werkende bevolking. De verhouding heeft belangrijke gevolgen voor de druk op de werkende bevolking om voor de oudere bevolking informele zorg te bieden. We merken dat deze druk erg hoog is binnen onze zone in vergelijking met het Vlaamse en West-Vlaamse gemiddelde. Een coëfficiënt dat hiervan nog een beter beeld geeft is de familiale zorgindex.

¹ SumResearch (2015) Onderzoek naar verhuisbewegingen van senioren aan de kust zorgsector

De familiale zorgindex geeft de verhouding weer van de hoogbejaarden (80 jaar of ouder) op de 50 tot 59-jarigen. Het is een aanduiding van hoeveel hoogbejaarden er zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter zorg voor moet dragen. In 2023 zijn er in het Vlaams Gewest 44,2 hoogbejaarden per 100 mensen van 50 tot 59 jaar. Voor Eerstelijnszone Oostkust is dat 62,7 en voor de gemeente Knokke-Heist is dit zelfs 70,3. De druk op de mantelzorgers en vrijwilligers is bijzonder groot. In vergelijking met 2021 zien we een lichte stijging van de familiale zorgindex. Het vertrek van de gemeente De Haan betekent geen verschil op vlak van de familiale zorgindex (62,8).

De groene druk is dan weer een indicatie van het aantal jongeren dan moet worden onderhouden door de werkende populatie. Deze wordt berekend door de verhouding van de 0-19-jarigen ten opzichte van de 20-64-jarigen. Voor Eerstelijnszone Oostkust ligt deze lager dan het Vlaamse en West-Vlaamse gemiddelde. De groene druk neemt nagenoeg niet toe bij het vertrek van de gemeente De Haan (27,9).

We zien een lichte stijging van de familiale zorgindex tegenover 2021. Het vertrek van de gemeente De Haan heeft weinig impact op de familiale zorgindex en op de groene druk.

4.4. Tendensen

De bevolkingsprojecties voor de gemeenten in Eerstelijnszone Oostkust wijzen erop dat het aantal ouderen onder de inwoners verhoudingsgewijs meer zal stijgen dan het Vlaams en West-Vlaams gemiddelde. Zeker bij de 80-plussers zien we een beduidend grotere toename. De druk op de zorgverleners en mantelzorgers is al vrij groot en zal naar verwachting toenemen maar minder snel wanneer de gemeente De Haan Eerstelijnszone Oostkust verlaat.

Tabel 7: Prognose 65- en 80-plussers (2025, 2035)

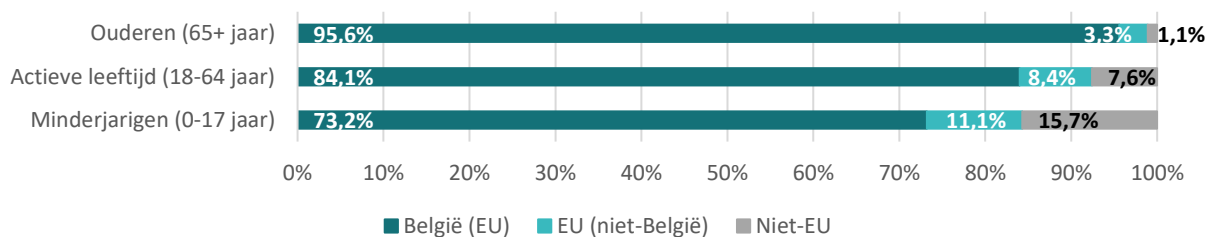
	2025				2035			
	65+	%	80+	%	65+	%	80+	%
Blankenberge	7.393	+21,9%	1.970	+21,5%	8.762	+44,5%	2.793	+72,3%
Damme	3.014	+27,7%	804	-1,5%	3.589	+52,0%	1.121	+37,4%
De Haan	4.787	+18,9%	1.284	+19,1%	5.605	+39,2%	1.807	+67,6%
Knokke-Heist	12.716	+11,3%	3.961	+18,9%	14.020	+22,7%	4.973	+49,2%
Zuierenkerke	693	+21,8%	167	+20,1%	769	+35,1%	242	+74,1%

ELZ Oostkust		+17,0%		+17,2%		+33,9%		+56,5%
West-Vlaanderen		+14,1%		+11,0%		+32,2%		+39,1%
Vlaams Gewest		+16,2%		+11,0%		+37,0%		+43,9%

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincie.incijfers.be

Wanneer we de herkomst van de inwoners opsplitsen volgens leeftijd, merken we dat inwoners van niet-Belgische herkomst voornamelijk jonge mensen zijn en veel kinderen jonger dan 18. Uiteraard mag niemand uit de boot vallen en is exclusiviteit erg belangrijk. Zeker bij de acties die gericht zijn op kinderen en jongeren. Het vertrek van de gemeente De Haan betekent een lichte stijging in het gemiddeld aantal jonge mensen van niet-Belgische afkomst.

Grafiek 2: Inwoners ELZ Oostkust naar herkomst, opgesplitst in 3 leeftijdsgroepen, % t.o.v. leeftijdsgroep (2021)

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

4.5. Huishoudens

In het totaal telt Eerstelijnszone Oostkust 40.249 huishoudens. Daarvan zijn 40,4% alleenwonenden en nog eens 2,8% eenoudergezinnen met kinderen. Beide percentages liggen beduidend hoger dan het West-Vlaamse en het Vlaamse gemiddelde. Alleenstaande ouders lopen een hoog armoederisico dat dubbel zo hoog ligt als het gemiddelde risico binnen de Belgische bevolking². Het vertrek van de gemeente De Haan heeft geen invloed op deze cijfers.

² www.armoedecijfers.be

Tabel 8: Huishoudenstypes (2022)

	Officiële statistiek van het aantal huishoudens [aantal]	Huishouden 1 persoon (t.o.v. private huishoudens) [%]	Eenoudergezin met minstens 1 minderjarig (LIPRO) kind (t.o.v. private huishoudens) [%]
Blankenberge	10831	45,2%	3,2%
Damme	4738	27,2%	3,2%
De Haan	6577	41,3%	2,8%
Knokke-Heist	16937	41,6%	2,5%
Zuierenkerke	1166	26,1%	2,9%
Totaal zonder De Haan	33672	40,2%	2,8%
ELZ Oostkust	40249	40,4%	2,8%
West-Vlaanderen	545039	34,2%	3,8%
Vlaams Gewest	2895172	32,6%	4,2%

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Als we de bevolking bekijken naar herkomst zijn er in verhouding in Eerstelijnszone Oostkust minder vreemdelingen dan gemiddeld in Vlaanderen, maar zitten we min of meer wel op het West-Vlaams gemiddelde met een uitschieter voor Knokke-Heist waar er zich meer inwoners hebben gevestigd met herkomst van binnen de Europese Unie. De eerder landelijke gemeenten Zuierenkerke en Damme hebben ook een lager aandeel aan inwoners met een niet-Belgische herkomst. Het vertrek van de gemeente De Haan heeft weinig invloed op deze gegevens.

Tabel 9: Bevolking naar herkomst, % t.o.v. alle inwoners (2023)

	Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Europese (EU) herkomst (t.o.v. inwoners)
Blankenberge	83,7%	16,3%	6,5%
Damme	87,2%	12,8%	4,5%
De Haan	88,5%	11,5%	6%
Knokke-Heist	82,5%	17,5%	9,9%
Zuierenkerke	92,1%	7,9%	4,7%
Totaal zonder De Haan	84%	16%	7,7%
ELZ Oostkust	84,8%	15,2%	7,4%
West-Vlaanderen	84,7%	15,3%	6,3%
Vlaams Gewest	74%	26%	10,2%

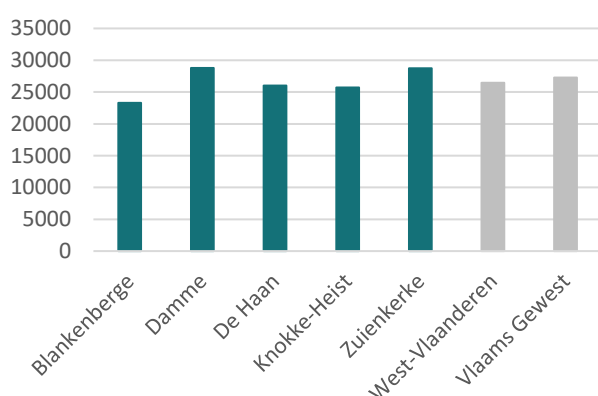
Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Rekening houdend met de leeftijd zetten we als Eerstelijnszone Oostkust in op jongeren, ouderen en mantelzorgers en alleenwonenden. Het vertrek van de gemeente De Haan heeft hier geen invloed op.

4.6. (Sociaal-) Economische ontwikkelingen

Het inkomen dat personen ter beschikking hebben maken een inschatting mogelijk van wie er potentieel met armoede geconfronteerd kan worden. Omdat enkele grootverdieners het gemiddelde inkomen sterk omhoog zouden trekken is het beter om naar het mediaan inkomen te kijken om een goed beeld te hebben. Het mediaaninkomen betekent dat 50% van bevolking evenveel of meer verdient en de andere helft minder verdient dan de mediaan. Blankenberge kent een lager mediaan inkomen dan de andere gemeenten. Waar het mediaaninkomen in De Haan en Knokke-Heist net onder het mediaaninkomen liggen binnen de provincie West-Vlaanderen, ligt het mediaaninkomen voor Blankenberge duidelijk lager.

Grafiek 5: Mediaan netto belastbaar inkomen (2020)

Bron: Statbel – Fiscale inkomens | provincie.incijfers.be

Om de gezondheidstoestand en welzijnssituatie in kaart te brengen kunnen heel wat items aangehaald worden. Voor onze omgevingsanalyse beperken we ons tot enkele belangrijke indicatoren die een licht werpen op de gezondheidstoestand van de bevolking.

De verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering maakt de gezondheidszorg goedkoper voor personen met een laag inkomen. Het aantal rechthebbenden op deze tegemoetkoming, en de personen die daarvan ten laste vallen, is dus een indicator om een inschatting te maken van de groep met een laag inkomen. Niet alle verhoogde tegemoetkomingen worden automatisch toegekend. Daardoor vallen mogelijk heel wat personen uit de boot, waardoor de betaalbaarheid van zorg in het gedrang komt.

Tabel 10: Verhoogde tegemoetkoming (2020), kansarmoede index (2021)

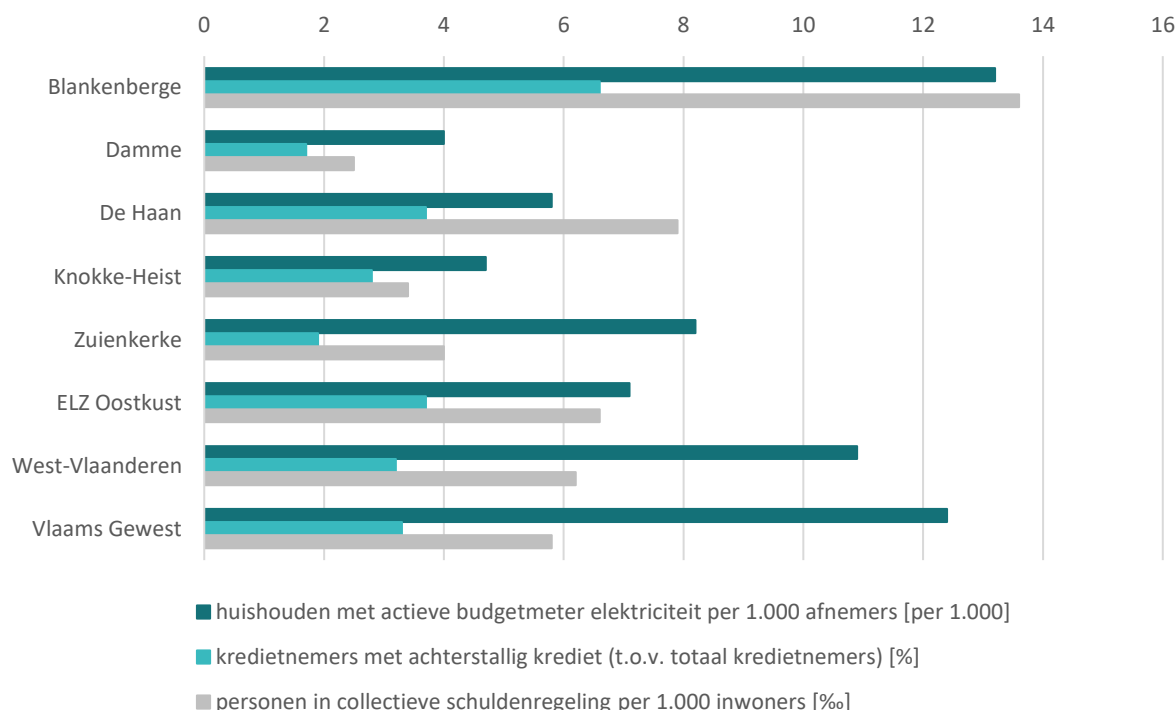
	Personen met verhoogde tegemoetkoming (t.o.v. personen in de ziekteverzekering)	Kansarmoede index
Blankenberge	22,4	30,8
Damme	12,1	5,9
De Haan	15,5	21,8
Knokke-Heist	13,5	19,5
Zuienkerke	9,5	14,1
ELZ Oostkust	15,8	-
West-Vlaanderen	16,4	12,5
Vlaams Gewest	15,4	12,7

Bron: Inter mutualistisch agentschap, Agentschap Opgroeien | provincie.incijfers.be

De kansarmoede-index drukt uit hoe groot het aandeel kinderen van 0 tot 3 jaar in kansarmoede is ten opzichte van het totaal aantal kinderen in die leeftijdscategorie en wordt berekend op basis van een aantal parameters, zoals gezinsinkomen, arbeidssituatie van de ouders en huisvesting. Voor Blankenberge (+3,0) en Zuienkerke (+1,8) is er een toename van de kansarmoede index ten opzichte van 2020. Voor Damme (-0,7), De Haan (-1,4) en Knokke-Heist (-8,2) noteren we een afname van de kansarmoede index. Bij het vertrek van de gemeente De Haan zal het gemiddeld aantal personen met een tegemoetkoming lichtjes stijgen in Eerstelijnszone Oostkust (16,3%).

Wanneer we ook naar andere socio-economische indicatoren kijken, merken we binnen de zone wel enkele verschillen. Blankenberge kent beduidend meer situaties waar actieve budgetmeters geïnstalleerd zijn, waar er achterstal is op krediet en van personen met een collectieve schuldenregeling. Ook voor de gemeente De Haan is het aantal personen met een collectieve schuldenregeling hoger dan het Vlaams en West-Vlaams gemiddelde. Het spreekt voor zich dat het vertrek van de gemeente De Haan zorgt voor een daling in het aantal personen met een collectieve schuldenregeling binnen Eerstelijnszone Oostkust.

Grafiek 6: Socio-economische indicatoren

Mensen met het statuut van chronisch zieke zijn binnen de ziekteverzekering als chronisch ziek geregistreerd. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer de uitgaven voor geneeskundige zorgen boven een bepaald grensbedrag uitstijgen, indien men een forfait voor chronisch zieken geniet of indien men aan een zeldzame ziekte of weesziekte lijdt. Binnen Eerstelijnszone Oostkust heeft 17% van de verzekerden in de ziekteverzekering een statuut van chronische aandoening. Het aandeel is hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest en in de provincie. Het vertrek van de gemeente De Haan heeft hier geen invloed op.

Mensen die medicatie nemen en/of therapie ondergaan die aan diabetes gerelateerd zijn beschouwen we als we het hebben over de prevalentie van diabetes. Per 1.000 personen in de ziekteverzekering zijn er 73 personen met een diabetesbehandeling binnen onze zone. Het gemiddelde in het Vlaams Gewest is 61.

De BEL-score wordt door diensten gezinszorg gehanteerd als maat voor zorgbehoevendheid van ouderen in de thuissituatie waarbij een score van 35 of meer beschouwd wordt als zwaar zorgbehoevend. We beschikken hier enkel over de gemiddelde waarden voor de gemeenten, dus voor het werkingsgebied van Eerstelijnszone Oostkust kon deze waarde niet berekend worden. Op gemeenteniveau varieert de gemiddelde BEL-score van 22,6 in Blankenberge tot 26,8 in De Haan. Bij het wegvallen van de gemeente De Haan varieert de gemiddelde BEL-score van 22,6 in Blankenberge tot 24,2 in Zuienkerke.

Over de erkenning als persoon met een handicap beslist de directie-generaal personen met een handicap na een medische evaluatie. Dat gebeurt wanneer er een verlies van verdienvermogen tot een derde of minder wat een valide persoon op de gewone arbeidsmarkt kan verdienen of bij minstens 7 punten op de schaal van zelfredzaamheid. Per 1.000 18-64 jarigen zijn er in Eerstelijnszone Oostkust 52,09 personen erkend door de Directie-generaal Personen met een handicap. Zonder de gemeente De Haan gaat dit om 51,99 personen.

Met uitzondering van de BEL-score gezinszorg, waarbij we vermoeden dat het hoger aantal ouderen met gezinszorg de gemiddelde scores beïnvloeden, wijzen alle indicatoren op een grotere zorgnood binnen onze zone.

Tabel 11: Gezondheidstoestand

	Statuut chronische aandoeningen (t.o.v. personen in de ziekteverzekering) [%] [2021]	Prevalentie diabetes per 1.000 personen in de ziekteverzekering [%] [2021]	Gemiddelde BEL-score gezinszorg 65+ jaar [bel-score] [2021]	Personen erkend door DG Personen met een handicap 18-64 jaar per 1.000 inwoners 18-64 jaar [per 1.000] [2023]
Blankenberge	18,5%	86	22,6	82,04
Damme	14,6%	58	23,4	36,6
De Haan	17,4%	75	26,8	52,64
Knokke-Heist	17,1%	72	22,7	39,49
Zuilenkerke	11,7%	47	24,2	39,43
Totaal zonder De Haan	16,9%	73	-	51,99
ELZ Oostkust	17%	73	-	52,09
West-Vlaanderen	15,2%	66	24,7	60,64
Vlaams Gewest	13,3%	61	25,6	41,93

Bron: Intermutualistisch Agentschap, Agentschap Zorg en Gezondheid – Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling FOD Sociale Zekerheid, Directie-generaal Personen met een handicap | provincie.incijfers.be

Een zorgbudget is een maandelijkse tegemoetkoming voor mensen die veel zorg nodig hebben, zoals mensen met ernstige gezondheidsproblemen of een handicap. De zorgbudgetten zijn leeftijdsonafhankelijk maar het merendeel wordt toegekend aan mensen die ouder zijn dan 65 jaar. In Vlaanderen stijgt zorgnood mee met de leeftijd en ook zo binnen Eerstelijnszone Oostkust. Gezien sterk oudere bevolking is dit een grote groep binnen de populatie en vormt dit een grote uitdaging voor de zorgverstrekkers, thuiszorgdiensten... Op basis van voorgaande vaststellingen kunnen we besluiten dat de impact van het vertrek van De Haan ook hier gering is.

4. Inhoudelijke projecten

4.1. Doelstellingen en acties

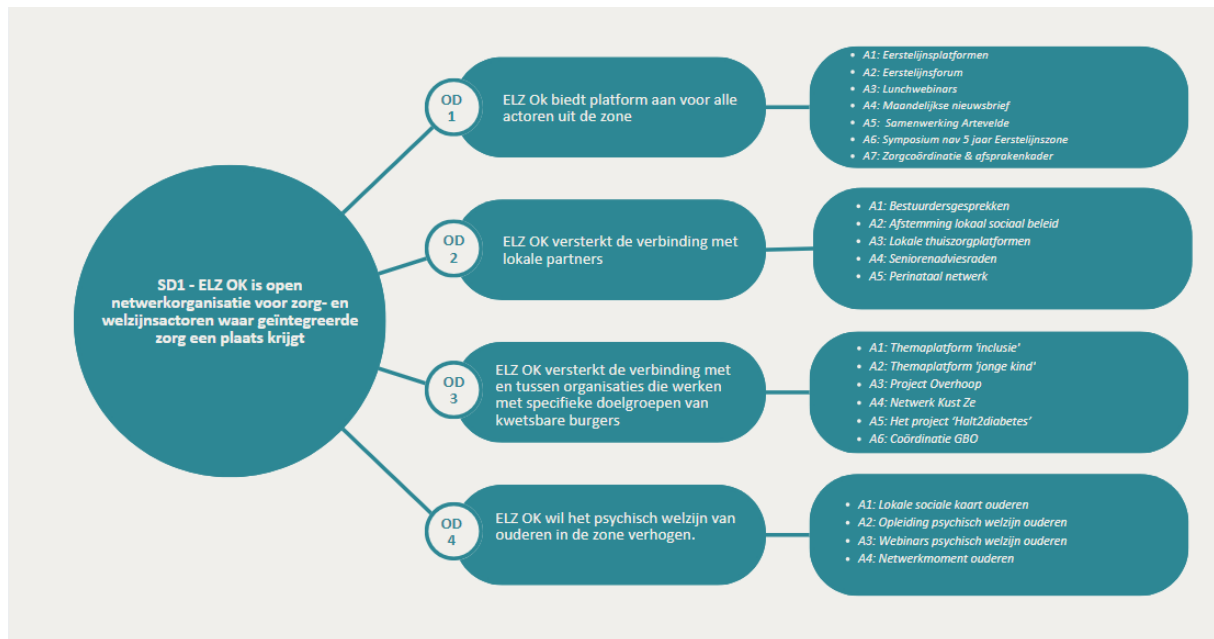
Door de creatie van een community en de verschillende overlegplatformen worden actoren actief betrokken om inhoudelijke doelstellingen en acties mee vorm te geven. Dit gebeurt onder andere door het organiseren van inspiratietafels tijdens netwerkmomenten. Daarnaast wordt er na ieder platform een evaluatieformulier voorzien waarin iedere aanwezige deelnemer de eigen verwachtingen en noden kan neerschrijven naar volgende initiatieven of acties. Op die manier wordt heel wat inhoudelijke input verzameld voor toekomstige doelstellingen en acties.

Aansluiten op bestaande netwerken zoals vb. perinataal netwerk en transmuraal overleg versterkt de inhoudelijke input binnen het actie- een beleidsplan van Eerstelijnszone Oostkust.

Daarnaast wordt bij de keuze van doelstellingen en acties ook rekening gehouden met de verwachtingen vanuit de overheid (vb. inbedding VAPH en Opgroeien in de werking van de zorgraad). Mede vanuit de omgevingsanalyse bestaat er bij Eerstelijnszone Oostkust consensus over de doelstellingen en acties die de komende jaren prioritair behandeld dienen te worden.

4.1.1. Eerstelijnszone Oostkust is een open netwerkorganisatie voor geïntegreerde zorg

Eerstelijnszone Oostkust heeft als missie om geïntegreerde, toegankelijke en kwalitatieve zorg te organiseren voor alle inwoners van de regio. Daarom willen we als Eerstelijnszone Oostkust een open netwerkorganisatie zijn om een duurzaam en dynamisch verbindingsveld te creëren waarin de samenwerking en de afstemming tussen alle betrokken actoren wordt gefaciliteerd en de toegankelijkheid, kwaliteit en continuïteit van zorg wordt verbeterd.

Figuur 2: strategische doelstelling 1 – Eerstelijnszone Oostkust is een open netwerkorganisatie voor alle zorg- en welzijnsactoren waar geïntegreerde zorg een plaats krijgt

Eerstelijnszone Oostkust biedt een platform aan voor alle actoren uit de zone

Het verder groeien als een open netwerkorganisatie en het inzetten op communityvorming is een strategische benadering om de samenwerking tussen zorgprofessionals en partners binnen de Eerstelijnszone Oostkust te versterken. We willen de kennismaking en netwerking tussen zorgprofessionals, lokale partners en andere stakeholders in Eerstelijnszone Oostkust faciliteren door het aanbieden van een aantal platformen vb eerstelijnsplatform, themaplatform, eerstelijnsforum, lunchwebinars, ... Het opbouwen van een sterke community bevordert de betrokkenheid, de samenwerking en kennisuitwisseling. Dit zal niet alleen de kwaliteit van de zorg verbeteren, maar ook bijdragen aan een sterkere, meer geïntegreerde en doelgerichte zorg voor iedere burger.

Eerstelijnszone Oostkust wil nauwer samenwerken met andere Eerstelijnszones (regionaal en provinciaal) om de verbinding met bovenlokale partners te faciliteren en te versterken. Door het organiseren van netwerkmomenten (zoals een symposium of event rond zorgcoördinatie) in samenwerking met andere eerstelijnszones, bieden we bovenlokale partners een waardevol platform aan om de verbinding te versterken. Dit zal niet alleen bijdragen aan een betere samenwerking tussen de eerstelijnszones maar biedt ook de kans om gemeenschappelijke doelstellingen te realiseren.

Daarnaast wil Eerstelijnszone Oostkust in kader van geïntegreerde zorg inzetten op het in kaart brengen van de achterban van verschillende eerstelijnszorgprofessionals. Hiervoor wordt er een nauwe samenwerking opgestart met Arteveldehogeschool. Enerzijds willen we de achterban van

eerstelijnszorgprofessionals identificeren en in kaart brengen en anderzijds willen we de communicatie met en tussen de eerstelijnszorgprofessionals faciliteren en verduurzamen. Op die manier wil Eerstelijnszone Oostkust de betrokkenheid met eerstelijnszorgprofessionals verhogen en de samenwerking tussen de eerstelijnszorg versterken.

Eerstelijnszone versterkt de verbinding met lokale partners

Eerstelijnszone Oostkust (ELZ Oostkust) erkent het belang van nauwe samenwerking met lokale zorg- en welzijnsorganisaties om een sterke en geïntegreerde eerstelijnszorg te realiseren. Om deze samenwerking te versterken, sluit Eerstelijnszone Oostkust aan op bestaande netwerken van lokale partners. Het biedt een waardevolle kans om de verbinding met lokale partners te versterken, kennis te delen en samen te werken aan gezamenlijke doelstellingen, wat leidt tot een betere zorgkwaliteit en toegankelijkheid van zorg voor alle burgers in Eerstelijnszone Oostkust. We denken hierbij aan de seniorenadviesraden, thuiszorgplatformen en perinataal netwerk.

In het kader van de vernieuwing van het bestuursorgaan wil ELZ Oostkust een constructieve dialoog aangaan met iedere bestuurder in het nieuwe bestuursorgaan. Deze gesprekken hebben als doel om wederzijds kennis te maken, kansen voor samenwerking te verkennen en waardevolle input te verzamelen voor de omgevingsanalyse en het opstellen van het meerjarenplan van Eerstelijnszone Oostkust.

Eerstelijnszone Oostkust wil een geïntegreerd zorg- en welzijnsbeleid ontwikkelen dat afgestemd is op de lokale noden. Om dit te realiseren, is het cruciaal om het meerjarenplan 2027 - 2023 op te stellen op basis van een grondige omgevingsanalyse die rekening houdt met de prioriteiten en acties van het Lokaal Sociaal Beleid van elke gemeente in de regio. Hiervoor gaat Eerstelijnszone Oostkust regelmatig in overleg met ieder lokaal bestuur om input te verzamelen voor de omgevingsanalyse en af te stemmen over de beleidsdoelstellingen. Door deze nauwe samenwerking kan ELZ Oostkust een meerjarenplan opstellen dat effectief en doelgericht is, met concrete acties die de zorg- en welzijnsuitdagingen in de regio Oostkust aanpakken en die essentieel is voor het ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak die aansluit op de lokale noden.

Eerstelijnszone Oostkust versterkt de verbinding met en tussen organisaties die werken met specifieke doelgroepen van burgers

In de komende jaren wil de Eerstelijnszone Oostkust de samenwerking met alle organisatie binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) faciliteren en versterken. Deze samenwerking is van cruciaal belang voor het realiseren van een inclusieve samenleving waarin iedereen, ongeacht zijn of haar achtergrond, gender of beperking, toegang heeft tot doelgerichte zorg en ondersteuning. We willen kennisuitwisseling en expertisebevordering stimuleren door het aanbieden van navorming en overlegmomenten tussen eerstelijnspartners en VAPH-organisaties met betrekking tot inclusie en specifieke behoeften van personen met een (vermoeden) van beperking.

Met de betrokkenheid van alle partners en stakeholders zijn we ervan overtuigd dat we een sterke basis kunnen leggen voor een inclusieve toekomst.

In Eerstelijnszone Oostkust worden veel kinderen en jongeren geconfronteerd met kwetsbare situaties. Dit kan bestaan van armoede, gezinsproblemen, mentale gezondheidsproblemen tot een gebrek aan toegang tot bereikbare hulpverlening. Uit cijfers van het Overkophuis Oostkust (2023) blijken heel wat kinderen en jongeren hulpvragen te hebben op vlak van psychosociale problemen. Daarnaast lijken bezorgdheden op financieel vlak een groot aandeel te zijn van de hulpvragen van deze kinderen en jongeren in Eerstelijnszone Oostkust. Door nauwere samenwerking met Opgroeien waarbij het project Overhoop als extra ondersteuning kan gezien worden, willen we beter inzetten op de behoeften van kwetsbare kinderen en jongeren in Eerstelijnszone Oostkust. Dit partnerschap zal bijdragen aan het uitbouwen van een sterker ondersteuningsnetwerk binnen de regio. Het verduurzamen van het netwerk Kust Ze kan hierin begrepen worden.

Binnen Eerstelijnszone Oostkust is er ook de behoefte om de verbinding te versterken met partners en organisaties die zich richten op jonge ouders. Zij staan vaak voor unieke uitdagingen die een zwangerschap en een geboorte met zich meebrengen. We merken dat deze groep van zorgprofessionals onvoldoende bereikt wordt via het netwerk Kust Ze waardoor we de komende jaren via het themaplatform 'het jonge kind' gericht willen de verbinding met en tussen deze partners faciliteren en versterken door het aanbieden van netwerkmomenten en navorming rond specifieke thema's zoals Infant Mental Health en Born in Belgium.

Daarnaast willen we de samenwerking tussen de verschillende partners binnen het samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal faciliteren en versterken om verder in te zetten op onderbescherming van de kwetsbare burger in het algemeen en van éénoudergezinnen in het bijzonder. Naast het aanbieden van navorming aan de zorgprofessional over specifieke sociale rechten en het gericht communiceren van deze sociale rechten aan de burger willen we ook inzetten op netwerking om meer laagdrempelige en outreachende werking te stimuleren.

Eerstelijnszone Oostkust streeft naar een duurzame aanpak van preventieve gezondheidszorg, met speciale aandacht voor de preventie van diabetes type 2. Het project Halt2Diabetes is een initiatief dat zich richt op het voorkomen van diabetes type 2 bij risicogroepen door middel van een integrale benadering van leefstijlverandering, vroege opsporing en ondersteuning. In samenwerking met het LOGO Brugge - Oostende wil ELZ Oostkust dit project verder uitbouwen en ervoor zorgen dat Halt2Diabetes op lange termijn een vaste waarde wordt binnen de regio.

[Eerstelijnszone Oostkust wil het psychisch welzijn van ouderen in de zone verhogen](#)

In het licht van toenemende vergrijzing en de complexe uitdagingen die hiermee gepaard gaan, wil Eerstelijnszone Oostkust de komende jaren inzetten op het verbeteren van het psychisch welzijn bij ouderen in de zone. Eén op de 5 ouderen heeft te kampen met psychische problemen zoals

eenzaamheid, depressie, en cognitieve achteruitgang. Uit bevraging van het netwerk blijkt dat Uit recente bevragingen blijkt dat ouderen in Eerstelijnszone Oostkust moeite hebben om de weg naar de juiste zorg te vinden. We zien uit cijfers van de conventie dat ouderen onvoldoende de weg vinden naar een eerstelijnspsycholoog. Daarnaast is er een tekort aan gezamenlijke kennis tussen zorgpartners, wat leidt tot een gefragmenteerde zorgverlening. Het aanbod binnen de zone is onvoldoende gekend. Door het creëren van een overzicht van alle lokale initiatieven (nulde, eerste, tweede en derde lijn) willen we de netwerking tussen zorgprofessionals versterken om op die manier de toegankelijk van zorg te verbeteren voor iedere oudere met psychische problemen. De verbinding tussen de zorgprofessionals willen we faciliteren en versterken door het organiseren van netwerkmomenten. Tenslotte willen we de expertise rond specifieke thema's zoals omgaan met weerstand, levensmoeheid of verslavingsproblematieken bij ouderen, verhogen. Dit om tegemoet te komen aan de toenemende complexiteit van zorgbehoeften bij deze doelgroep. Door gerichte navorming en opleiding willen we de zorgkwaliteit verbeteren en de zorgprofessionals ondersteunen om beter te kunnen inspelen op deze complexe uitdagingen.

4.1.2. Eerstelijnszone Oostkust draagt zorg voor de zorgverlener

Vanuit bovenvermelde platformen en overlegstructuren maar ook vanuit verschillende stuurgroepen capteren we de behoefte om de komende jaren meer in te zetten op de zorg voor de zorgverlener.

Figuur 3: strategische doelstelling 2 – Eerstelijnszone Oostkust draagt zorg voor de zorgverleners binnen zorg en welzijn

Eerstelijnszone Oostkust wil de veerkracht van de informele zorgverlener stimuleren en versterken

Eerstelijnszone Oostkust wil inzetten op het versterken van de veerkracht van de informele zorgverlener. We denken hierbij concreet aan de jonge mantelzorgers in Eerstelijnszone Oostkust. Binnen de zone zijn heel wat kinderen en jongeren die opgroeien in een kwetsbare thuiscontext. Jonge

mantelzorgers lopen vaak tegen unieke uitdagingen aan, zoals stress, overbelasting en sociaal isolement. Jonge mantelzorgers vervullen een onzichtbare, maar essentiële rol binnen het gezin. Hun verantwoordelijkheid kan echter hun ontwikkeling, schoolprestaties en sociale leven negatief beïnvloeden. Uit onderzoek blijkt dat 1 op 5 kind of jongere mantelzorger is maar dit is slechts het topje van de ijsberg. Veelal weten kinderen of jongeren niet dat ze mantelzorger zijn. Daardoor krijgen ze onvoldoende de erkenning en ondersteuning die ze nodig hebben. De eerstelijnszorg speelt een cruciale rol in het vroegtijdig signaleren en ondersteunen van jonge mantelzorgers.

Eerstelijnszorgprofessionals zoals huisartsen, praktijkondersteuners en maatschappelijk werkers zijn vaak het eerste aanspreekpunt en kunnen een belangrijke rol spelen in het signaleren en ondersteunen van deze jongeren. Eerstelijnszone Oostkust wil het bewustzijn bij eerstelijnszorgprofessionals verhogen door sensibilisering rond het thema jonge mantelzorgers.

Het bereiken van jonge mantelzorgers op plekken waar ze samenkomen, zoals scholen en jeugdverenigingen, is essentieel om deze vaak onzichtbare groep de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben. Daarom willen we door het ondersteunen van het project 'Mantelzorgvriendelijke School' in samenwerking met de mantelzorgverenigingen jonge mantelzorgers via de scholen bereiken.

Het ondersteunen van de MantelzorgHub is een waardevolle stap om mantelzorgers, vaak oudere mantelzorgers, blijvend te ondersteunen en te versterken. Mantelzorgers hebben vaak behoefte aan informatie, advies en een netwerk om hun zorgtaken vol te houden. We merken dat we jonge mantelzorgers via deze maandelijkse bijeenkomsten niet bereiken waardoor we het aanbod naar de plaatsen willen brengen waar jonge mantelzorgers hun tijd doorbrengen zoals een Overkophuis.

Eerstelijnszone Oostkust heeft heel wat éénoudergezinnen. Deze gezinnen hebben vaak te maken met complexe uitdagingen op vlak van opvoeding, financiën en welzijn. Het is belangrijk om hen te empoweren door enerzijds hun kennis en toegang tot sociale rechten te verhogen en anderzijds hun veerkracht te vergroten. Dit willen we doen via sensibilisering van onderwijs over de specifieke noden en uitdagingen van éénoudergezinnen. Scholen en onderwijsinstellingen spelen een belangrijke rol in het leven van kinderen uit éénoudergezinnen. Sensibilisering van leerkrachten en schooldirecties is essentieel om deze gezinnen te ondersteunen. Als Eerstelijnszone Oostkust willen we deze éénoudergezinnen ook proactief benaderen. Outreachend werk is van groot belang om kwetsbare éénoudergezinnen te bereiken die niet altijd vanzelfsprekend de weg vinden naar hulp.

Eerstelijnszone Oostkust wil de veerkracht van de formele zorgverlener stimuleren en versterken

Zorgverleners spelen een cruciale rol in het waarborgen van de gezondheid en het welzijn van de samenleving. Tegelijkertijd ervaren ze vaak stress, emotionele belasting en uitputting door de aard van hun werk. Eerstelijnszone Oostkust wil zich richten op het verbeteren van het welzijn van zorgverleners door middel van het aanbieden van groepstrainingen waarin zorgverleners tools en vaardigheden

kunnen leren om hun veerkracht te versterken. Daarnaast wil Eerstelijnszone Oostkust de competenties van zorgverleners versterken in het cultuursensitief omgaan met veerkracht bij de cliënt waarbij rekening gehouden wordt met de diversiteit van cliënten en hun culturele contexten.

Eerstelijnszone Oostkust ondersteunt op die manier de formele zorgverleners in hun persoonlijke en professionele welzijn, bevordert veerkracht en wil inzetten op het verminderen van burn-outklachten.

4.1.3. Eerstelijnszone Oostkust versterkt de transmurale samenwerking

Figuur 4: strategische doelstelling 3 – Eerstelijnszone Oostkust versterkt de transmurale samenwerking

Eerstelijnszone Oostkust faciliteert de communicatie tussen de eerste en tweede lijn

Het versterken van de transmurale samenwerking tussen de eerstelijns- en tweedelijnszorg is essentieel voor een geïntegreerde en efficiënte zorgverlening. Goede communicatie tussen deze zorglijnen zorgt voor een betere afstemming, een soepelere overgang van zorg, en uiteindelijk een hogere kwaliteit van zorg voor patiënten. Als Eerstelijnszone Oostkust willen we inzetten op het verbeteren van de communicatie tussen de eerste- en tweedelijns om patiëntgerichtheid en continuïteit van zorg te waarborgen. Hierbij willen we kennisuitwisseling en samenwerking tussen zorgprofessionals faciliteren om de zorgkwaliteit te verbeteren. Het opzetten van een transmuraal overleg faciliteert het bevorderen van de transmurale samenwerking tussen eerstelijns- en tweedelijnszorg. Dit overleg kan als platform dienen voor zorgverleners om elkaar te ontmoeten, kennis uit te wisselen, en op lange termijn geïntegreerde en doelgerichte samen te werken.

Daarnaast wil Eerstelijnszone Oostkust in de samenwerking met eerste en tweede lijn een gestandaardiseerd zorgpad creëren om de samenwerking tussen de eerstelijns- en tweedelijnszorg te optimaliseren en de continuïteit van zorg te waarborgen. Door een gestructureerde aanpak, een

multidisciplinaire samenwerking, en een duidelijke communicatie tussen de zorgverleners, kan de zorg efficiënter worden aangeboden en kunnen patiënten beter worden ondersteund in hun zorgtraject.

Nawoord

Met dit beleidsplan hebben we de fundamenten gelegd voor een toekomst waarin kansen centraal staan. De wereld om ons heen verandert snel, en met deze veranderingen komen niet alleen uitdagingen, maar ook waardevolle mogelijkheden die we moeten omarmen.

We hebben onze visie en strategie uitgeschreven voor komende jaren. We staan voor een periode van veranderingen en uitdagingen, maar ook van kansen. Dit plan is ontstaan uit een diepgaande analyse van onze huidige situatie, de behoeften van onze stakeholders, en de ontwikkelingen binnen onze Eerstelijnszone Oostkust.

Het is essentieel dat we als organisatie blijven groeien en ons aanpassen aan de veranderende omstandigheden en behoeften van onze stakeholders. Wij geloven dat elke feedback een kans biedt voor verbetering en groei. Door open communicatielijnen te onderhouden en betrokkenheid te stimuleren, kunnen we een cultuur creëren waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt. We zijn ervan overtuigd dat beleidsvoering een dynamisch proces is. Daarom zullen we regelmatig en bijsturen waar nodig. We zullen transparant blijven over onze voortgang en openstaan voor feedback.

We moedigen alle stakeholders binnen Eerstelijnszone Oostkust aan om actief deel te nemen aan dit proces. Jullie inzichten en ervaringen zijn van onschatbare waarde en zullen ons helpen om toekomstige uitdagingen aan te gaan en nieuwe kansen te identificeren. Laten we gezamenlijk onze kennis en creativiteit inzetten om voor alle burgers zorg en welzijn toegankelijk te maken.

Want samen zijn we sterker in zorg en welzijn!

Bijlagen

Bijlage 1: Delegatiematrix

	Activiteiten	Algemene Vergadering	Bestuursorgaan	Dagelijks Bestuur	Coördinator	Administratief medewerker	Externe partner?
Financiën	Jaarrekening	A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	Voorbereiden	C
	Samenwerking met boekhouder		I	C	A	R	R
	Begroting	A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	Voorbereiden	C
	Neerleggen jaarrekening bij de griffie of NBB		A	I	R	Voorbereiden	C
	Policy aanbestedingen		I	A	R	R	C
	Inboeking uitgaven/inkomsten		A	C	R	Voorbereiden	C
	Overeenkomsten en contracten		A		R	Voorbereiden	C
	Financieel jaarverslag Departement Zorg		A	C	R	R	C
	Bestemming van vermogen	A	R	C	I	I	C
	Volmacht op de rekeningen/betalingen	C	A	R	I	I	C
	Waarderingsregels	A	R	C	I	I	C
	Indienen aangifte belastingen	I	A	C	R	Voorbereiden	C
	UBO-register up to date houden	I	A	C	R	Voorbereiden	C
	Facturatie	I	I	C	A	R	C
	Opvolging betaling facturen	I	I	I	A	R	C
	Projectrapportering (cijfermatig)	I	I	A	R	Voorbereiden	C
	Subsidie aanvragen en opmaak verslagen	I	I	A	R	Voorbereiden	C
IT	Beheer van interne documentstructuren via Sharepoint	I	I	I	A	R	
	Sociale Kaart	I	I	C	A	R	

Administratie	Logistieke ondersteuning: catering, vergaderzalen, aanwezigheidslijsten, technisch materiaal, onthaal, ...			C	A	R	C
	Post-administratieve verwerkingen			I	A	R	C
	Verzekeringen		A	C	R	Voorbereiden	C
	Vergaderingen, werkgroepen, Bestuursorgaan, Dagelijks Bestuur en Algemene Vergadering: - Uitnodigingen - Drukwerk - Inschrijvingen bijhouden - Onthaal - Evaluatie			C	A	R	
	Verplaatsing maatschappelijke zetel	A	I	R	I	I	C
	Wijzigen van statuten	A	R	C	C	I	C
	Opmaak en wijzigen intern reglement	I	A	R	C	I	
	Benoemen en afzetten van bestuurders	A	I	I	I	I	
	Bepalen van bezoldiging van bestuurders	A	I	I	I	I	
	Bepalen kwijting aan bestuurders	A	I	I	I	I	
	Ontbinden en omzetten van de vzw	A	I	I	I	I	
	Benoemen en afzetten van effectieve en toegetreden leden	C	A	I	I	I	
	Aanstellen voorzitter	A	I	I	I	I	
	Aanstellen Dagelijks Bestuur	I	A	I	I	I	
	Organiseren en bijeenroepen Algemene Vergadering		A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	
	Organiseren Bestuursorgaan	A			Voorbereiden	Voorbereiden	
	Bijeenroepen Bestuursorgaan		A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	
	Verslaggeving Bestuursorgaan		A		R		

	Bijeenroepen en organiseren Dagelijks Bestuur		A		Voorbereiden	Voorbereiden	
	Bepalen van de bestemming van de goederen van de ontbonden vereniging	A	I	I	I	I	
	Aanvaarden of doen van een schenking	A	I	I	I	I	
	Patrimoniumtaks	I	A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	
	Instellen verenigingsvordering	A	I	I	I	I	
	Verslaggeving Algemene Vergadering	A			R		
	Uitsluiten lid	A	R	I	I	I	
	Opvolgen van VZW-wetgeving	I	I	A	R	Voorbereiden	
	Verenigingsdossier (intern en extern)		A	I	R	Voorbereiden	
	Aanleggen ledenregister		A		R	Voorbereiden	
	Benoemen en afzetten van externe vertegenwoordiger		A	I	I		
	Noodzakelijke publicaties in Staatsblad		A	I	R	Voorbereiden	C
Communicatie en marketing	Naleving GDPR		A	I	R	Voorbereiden	C
	Website		I	C	A	R	C
	Nieuwsbrief / mailinglijsten		I	C	A	R	
	Sociale media		I	C	A	R	
	Communicatiestrategie		I	A	R	Voorbereiden	
	Persbericht		I	A	R	Voorbereiden	
	Officieel schrijven		I	A	R	Voorbereiden	
	Archivering		I	I	A	R	
	Accountbeheer		I	I	A	R	
	IT infrastructuur		I	A	R		C
	Verplichte vermeldingen op alle buitengaande communicatie		A	C	R	Voorbereiden	
	Netwerken en overleg met externe partners: - POELZ - Vlaams en Federaal overleg alsook provinciale kringenkoepel		C	A	R	Voorbereiden	R
	Opstellen vergaderingskalender		I	C	A	R	

Strategische en inhoudelijke werking	Strategisch beleidsplan (meerjarenplan) opmaken en communiceren van prioriteiten	C	C	A	R	Voorbereiden	C
	Operationeel beleidsplan (actieplan) uitvoeren en toekomstbeleid mee uitstippelen, op basis van visie Bestuursorgaan	C	C	A	R	Voorbereiden	C
	Inhoudelijk jaarverslag (Departement Zorg)	A	C	C	R	Voorbereiden	
	Inhoudelijk voorbereiden van de verschillende werkgroepen		A	R	Voorbereiden	Voorbereiden	C
	Projectrapportering		I	C	A	R	
Personeel en HR	Samenwerking met sociaal secretariaat i.f.v. verwerking loonadministratie, opvolging juridische regels, ...		I	A	R	Voorbereiden	C
	Functionerings- en evolutiegesprekken		A	R	C	C	
	Bijscholing personeel (VTO beleid)		A	R	C	C	
	Opstellen en bekendmaking vacature		I	A	R	Voorbereiden	
	Aanwerving nieuwe medewerker		A	R	C	C	
	Beëindiging arbeidsovereenkomst		A	R	C	C	
	Opstellen en wijzigen arbeidsreglement		A	R	C	C	
	Aanpassen arbeidsovereenkomst		A	R	C	C	
	Tijdsregistratie uurrooster (verlof, ziekte, ...)		A	R	C	C	
	Preventiebeleid	I	A	R	C	I	
	Aansluiten externe dienst		A	R	C	I	C
	Aanspreekpunt medewerker		A	R	C	C	
	Vertrouwenspersoon		A	R	C	C	
	Opvolgen wetgeving		I	A	R	Voorbereiden	
	Afsprakennota vrijwilligers		A	R	C	Voorbereiden	

Bijlage 2: Competentiematrix – Impact Advocaten

Competentiematrix bestuursorgaan

	Bestuurder 1	Bestuurder 2	Bestuurder 3	Bestuurder 4
Generieke competenties				
Engagement: betrokkenheid, tijd, loyaliteit aan de visie en de missie				
Leiderschap en visie: strategieontwikkeling, samenwerkingsvaardigheden, besluitvaardig, constructief kritisch,...				
(basiskennis personeelszaken, financiën, talentontwikkeling,...)				
Inclusieve houding (= diversiteit (h)erkennen, waarderen en benutten)				
Onafhankelijke representatie: los van organisatie en persoonlijke belangen de belangen van de zorggraad vertegenwoordigen op externe fora				
Specifieke competenties				
Financiële/boekhoudkundige expertise				
Expertise vzw-wetgeving				
Juridische expertise				
Expertise marketing/communicatie				
HR soft expertise				
HR hard expertise				
Expertise beleidsontwikkeling				
Expertise werking netwerkorganisatie				
Expertise data-analyse				
Expertise populatiemanagement				
Digitale geletterdheid				
Bemiddelings- en diplomatieke vaardigheden				
GDPR				
Projectmanagement				
IT				
Meertaligheid				
Ervaring				
Specifieke sector/werkveld ervaring (gezondheid, welzijn, PZON, LB, optioneel)				
Ondernemingssector				
Affiniteit met de regio				
Bestuurservaring (geen, < 5jaar, > 5 jaar)				
Weerspiegeling maatschappij				
Gender				
Leeftijd				
Roots				
Andere:				